

[Søg POV](#)

[Om POV](#)

[Støt POV](#)

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

[Nyhed - Tilmeld dig POV's Ugebrev her](#)

Karen Hammer ▾

19/05-2018 | [f](#) [t](#) [in](#)

Farvel til Tyskland – tankevækkende og underholdende film om Holocaust

FILM – Vi får alt for sjældent tyske film op i de danske biografer. Men Cinemateket i København har lige glædet os med en firefilms-serie af den fremragende tysk-tyrkiske instruktør Fatih Akin i anledning af, at hans nyeste film ”Ud af Intet” efter flere internationale priser fik premiere i Danmark, skriver Karen Hammer, der roser filmen for en særdeles sjælden kombination af humor og en beskrivelse af rædslerne under Anden Verdenskrig.

To af disse film ”Soul Kitchen” (2009) og ”Solino” (2002) har den helt vidunderlige skuespiller Moritz Bleibtreu med i en ledende rolle. Det er derfor en stor glæde, at Angel film har importeret Sam Gabarskis film ”Farvel til Tyskland”, hvor han spiller hovedrollen. Jeg bemærkede ham allerede i 2004, hvor han sammen med Julie Zangenberg og Sidse Babett Knudsen havde en magisk rolle i filmatiseringen af Bjarne Reuters ”Fakiren fra Bilbao”.

”Farvel til Tyskland” er baseret på Michel Bergmanns debutroman ”The Teilacher” (The Travelling Salesman), der er inspireret af hans far David Bergmanns aktiviteter som lingeri-handelsmand i Tyskland efter at have overlevet 2. verdenskrig i Paris.

Forfatteren ønskede også at gøre opmærksom på, at mange jødiske overleverere immigrerede til Tyskland. Det er nemlig noget, man ikke taler om i Tyskland, og noget som de jødiske immigranter har haft svært ved at forklare deres efterkommere. I filmens eftertekst anslår man, at mindst 4000 personer, der havde overlevet koncentrationslejrene, senere bosatte sig i Tyskland.

Farvel til Tyskland - dansk trailer

Frankfurt am Main 1946

Folk går og roder i de udbombede ruiner; en trebenet hund løber forvirret rundt, men bliver fanget ind af en flot smilende mand, der bringer den "hjem" til vennerne i den amerikanske rehabiliteringslejr for de mange jøder, der går og venter på en tilladelse til at åbne en butik eller få et visum til USA.

Alle ønsker de at komme videre og væk fra krigens rædsler, som jo ikke sådan lige kan glemmes. Mange spekulerer og har dårlig samvittighed over, at de overlevede, mens de fleste af deres slægtninge blev myrdet. Hvorfor var det ikke mig, der skulle dø?

Præcis dette bekymrer også den amerikanske efterretningstjeneste, og den har i den veltalende forhenværende manufakturhandler David Bermann fundet et offer. Noget kunne tyde på, at han har overlevet ved at samarbejde med nazisterne!?

Hun tvinger Bermann til at huske fortiden, og på trods af hans veludviklede humoristiske sans og evne til altid at kunne aflevere en sarkastisk vits, er dette meget smertefuldt for ham

Moritz Bleibtreu spiller overbevisende og gribende den elegante og intelligente Bermann, der ikke kan få en arbejdstilladelse på trods af, at hans familie i sin tid ejede byens fornemste handelshus.

Han indkaldes til forhør hos CIA, hvor den immigrerede jødiske jurist og specialagent Sara Simon uge efter uge graver i hans fortid. Hun finder det meget mystisk, at han har to pas, var anbragt i en lejr for specielt udvalgt fanger, der fik bedre forplejning end alle andre, og at han besøgte Hitlers bjergvilla i Obersalzberg! Hun tvinger Bermann til at huske fortiden, og på trods af hans veludviklede humoristiske sans og evne til altid at kunne aflevere en sarkastisk vits, er dette meget smertefuldt for ham.

Parallelt med de mange forhørsscener, følger vi, hvorledes han sammen med seks andre overleverer starter et firma, der sælger linned – fra vaskeklude til damaskdug til mangelsamfundets husmødre. Med veltalenhed og smarte handelstricks går salget strygende. Samarbejdet med de meget forskellige mænd er rigt på humoristiske situationer, hvor Bermanns veltalenhed og handelstalent spiller en væsentlig rolle.

De andre kan ikke undgå at bemærke, at han ofte har møder ude i byen; de bliver mistænksomme. Måske var han kapo under krigen? De udspionerer ham, og han

bliver fortvivlet over, at de ikke længere stoler på ham. Alle kan de fortælle rædselshistorier fra fortiden, der gør det vanskeligt at stole på nogen. Hvem er han egentlig?

Beskidt humor

I filmens første flashback, der er fremprovokeret af Sara Simon, ser vi ham i en overfyldt sovesal. Han er i fangedragt og angribes af en overfed Obersturmbahnführer, der vil vide, hvorfor han "en beskidt jødetamp" har fået sine medfanger til at grine! Jo, forklarer han, de lo af min vittighed. Fortæl mig straks den vittighed! Med værdighed fortæller han: "En mand kører med toget. Han får brug for at gå på toilettet. Der er optaget; fortvivlet hamrer han på døren. "Luk op! Jeg har diarré". Indefra lyder det: "Hvor er du heldig!"

Alle holder vejret af skræk for Obersturmbahnführer Ottos reaktion, men så brøler han af grin. Herefter bruger han Bermans evne til at fortælle vittigheder til julerevyen for alle officererne; flytter ham til en bedre lejr og sætter ham ind i sin glimrende plan:

Bermann skal rejse på besøg hos Hitler og lære ham et par vittigheder, så han ikke længere skal være Mussolini underlegen. Derfor får han et arisk pas og normalt civiliseret tøj. I Obersalzberg træffer han aldrig Hitler, men lægger an på en velpolstret køkkenpige, der nyder hans kærtegn.

Under denne del af forhøret bliver Sara Simon ophidset! (måske af jalousi) og forlader lokalet. Hun er sikker på, at han lyver, da han dagen efter forklarer, at han planlagde at myrde Hitler, og slet ikke at samarbejde med ham, og at det var nødvendigt at gramse på pigen for at få fat i en kniv! Hitler blev ikke myrdet, udbryder hun.

Jeg er blevet endnu gladere for Moritz Bleibtreu end tidligere – jødisk humor og tyske krigsrædsler i et intelligent manuskript

Han fortæller i små flashbacks om sin flugt og senere møde med de amerikanske tropper. Hun er imponeret af ham, hun vil gerne tro på hans historier, men de er for usandsynlige. ”Er vores liv i de sidste par år, da ikke også helt usandsynligt?” spørger han. Noget senere i historien forklarer han galgenhumoristisk: ”Hvis ikke man forskønnede livet med et par løgne, var det uudholdeligt”.

”Tilbage til Tyskland” er meget morsom sit alvorlige emne på trods, og jeg er blevet endnu gladere for Moritz Bleibtreu end tidligere. Han er en international stjerne, og har været med i mange store film som f.eks. ”Knocking on Heaven’s Door” (1996) af Thomas Jahn, ”Run Lola Run”(1997) af Tom Tykwer, ”München”(2005) af Steven Spielberg og ”Woman in Gold” (2015) af Simon Curtis.

Jeg har prøvet ikke at afsløre for meget, men må lige have Bermanns sidste kommentar med: Alle hans venner er rejst til USA, og han sidder foran sin families nyrenoverede handelshus og forklarer: ”*Some of us had to stay – to keep this wonderful country for the Germans.*”

Jødisk humor og tyske krigsrædsler i et intelligent manuskript.

Fotos: Angel Films

Kategorier

Kultur og Medier

Tags: [Cinamateket](#), [Karen Hammer](#), [Moritz Bleibtreu](#), [Tilbage til Tyskland](#)

POINT of VIEW International er et uafhængigt medie og en platform for selvstændige skribenter.

Vi arbejder ud fra en overbevisning om væsentligheden af fri og gratis adgang til god journalistik, analyse og debat. Derfor har POV ingen betalingsmur, ligesom vi heller ikke finansieres med banner- eller pop-up-reklamer.

Derfor er vi også afhængig af læsernes støtte.

Selv små beløb gør en stor forskel, både for POV og for skribenterne.

Du kan hjælpe os ved at abonnere på POV med et fast støttebeløb via PayPal eller en enkelt donation via MobilePay.

Støt POV med MobilePay

Støt POV's arbejde med en flad tyver (eller mere) og et enkelt klik på logoet nedenfor eller via nummeret her: [MobilePay 40 12 19 68](#)

Støt POV som abonnent

Nedenfor kan du vælge at støtte POV med et fast, månedligt beløb på 20, 100 eller 1000 kr. via PayPal. Aftalen kan til enhver tid opsiges med øjeblikkelig virkning.

Donations-niveau

Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Tilmeld

Ønsker du at støtte den skribent, der har skrevet ovenstående, så klik på hjertet til højre ud for skribentens foto og navn – i toppen af siden.

POV WEEKEND – UGEBREV HVER FREDAG MORGEN

Husk også at tilmelde dig ugebrev POV WEEKEND. Tilmelding kan ske her, hvorefter du fremover vil modtage ugebrevet hver fredag. Det er naturligvis gratis.

[Nyhed – Tilmeld dig POV's Ugebrev her](#)